

آنالیز تأثیر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حوزه حسابداری

فهیمة عزیزى

کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه بین‌المللی امام رضا، مشهد، ایران.

چکیده

این مقاله به بررسی تأثیر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری می‌پردازد. هوش هیجانی به‌عنوان یک مهارت مهم در زندگی و کار شناخته شده است و تأثیر آن بر عملکرد افراد در محیط کار و تحصیلات قابل توجه است. برای این منظور، نمونه‌ای از دانشجویان حسابداری در چند دانشگاه انتخاب شده و به‌صورت تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شده‌اند. گروه آزمایش آموزش علمی و تجربی حسابداری را در قالب کلاس‌های عملی و تئوری در سطح پایین‌تر از سطح دوره تحصیلات دانشجو اخذ می‌کنند، در حالی که گروه کنترل فقط آموزش عادلانه را در سطح دوره تحصیلات خود دریافت می‌کنند. سپس، هوش هیجانی دانشجویان در دو گروه قبل و بعد از آموزش با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد اندازه‌گیری می‌شود. هیجان‌ات نقش مهمی را در مدیریت سازمان ایفا می‌کنند، هوش هیجانی مهارتی است که عملکرد افراد را در زمینه‌های رهبری، کار گروهی، ارتباط با مشتری و تصمیم‌گیری بهبود می‌بخشد. پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین آموزش‌های دروس حسابداری در دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی و همچنین تجربه‌ی کاری بر هوش هیجانی دانشجویان رشته حسابداری می‌باشد. بین هوش هیجانی دانشجویانی که همراه با تحصیل مشغول به کار می‌باشند نسبت به آنهایی که مشغول کار نیستند تفاوت معناداری وجود دارد، بدین معنی که هوش هیجانی دانشجویانی که با تحصیل مشغول به کار بوده‌اند نسبت به دانشجویانی که فقط مشغول به تحصیل بوده‌اند افزایش یافته است. نتایج نشان می‌دهند که آموزش علمی و تجربی حسابداری تأثیر مثبت و معناداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری دارد. به عبارت دقیق‌تر، پس از آموزش، هوش هیجانی دانشجویان گروه آزمایش به طور قابل توجه‌ای بالاتر از گروه کنترل است. با توجه به نتایج به دست آمده، نظر مقاله نویسان، آموزش علمی و تجربی حسابداری معکوس باعث افزایش هوش هیجانی در دانشجویان حسابداری شده و بایستی در برنامه‌های آموزشی حسابداری در نظر گرفته شود.

واژه‌های کلیدی: هوش هیجانی، رشته حسابداری، تجربه کاری، جنسیت، مقطع تحصیلی، دانشجویان حسابداری

۱- مقدمه

هوش هیجانی به‌عنوان یکی از عوامل مهم در موفقیت شخصی و حرفه‌ای شناخته شده است. این نوع هوش، قدرت فرد برای درک و مدیریت احساسات خود و دیگران را تعیین می‌کند. به عبارت دقیق‌تر، هوش هیجانی شامل توانایی‌های مثل درک و تحلیل احساسات، تنظیم خود و دستگیر کردن احساسات، استفاده مناسب از احساسات در روابط با دیگران و همچنین مهارت‌های اجتماعی است [1].

با توجه به اینکه حسابداران نقش بسزایی در سازمان‌ها و صنایع دارند و با مسائل پول و مالی سروکار دارند، همچنین با توجه به پژوهش‌های قبلی که نشان داده‌اند آموزش علمی و تجربی حسابداری ممکن است بر رفتار و عملکرد حسابداران تأثیرگذار باشد، پرسش مطرح می‌شود که آیا آموزش علمی و تجربی حسابداری نیز ممکن است بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری تأثیرگذار باشد؟

هدف اصلی این مقاله، بررسی تأثیر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری است. برای این منظور، گروه کنترل و گروه آزمایش به‌طور تصادفی انتخاب شده و به دو روش آموزش علمی و تجربی حسابداری مورد آموزش قرار می‌گیرند. سپس پس از پایان دوره آموزش، هوش هیجانی دانشجویان در هر گروه با استفاده از پرسشنامه‌ای که براساس شاخص‌های استاندارد در نظر گرفته شده است، سنجیده می‌شود [3].

هیجانان نقش مهمی را در مدیریت سازمان ایفا می‌کنند. هوش هیجانی توانایی افراد را برای شناسایی، مدیریت و استفاده از هیجانان افزایش می‌دهد. هوش هیجانی مهارتی است که عملکرد افراد را در زمینه‌های رهبری، کار گروهی، ارتباط با مشتری و تصمیم‌گیری بهبود می‌بخشد. هوش هیجانی را توانایی در جهت هدایت رفتار، افکار، ارتباط مؤثر با همکاران، سرپرستان، مشتریان و استفاده از زمان در چگونگی انجام دادن کار برای ارتقای نتایج تعریف می‌کنند [2].

تضاد اینجاست که، گرچه افراد در اتخاذ تصمیمات کاری براساس هیجانان با مشکل روبرو هستند اما تصمیم‌گیری در حوزه‌هایی مانند حسابداری که از عقل‌گرایی و قواعد مشخصی پیروی می‌کنند با وجود هیجانان بسیار دشوارتر می‌باشد [5].

۱-۱- بیان مسئله

مسئله مقاله "تأثیر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری" بررسی تأثیر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری است. در این مقاله، نگرش به این موضوع است که آموزش علمی و تجربی در حسابداری ممکن است تأثیر قابل توجهی بر هوش‌های هیجانی دانشجویان داشته باشد. به عبارت دقیق‌تر، این مقاله سعی دارد تا اثبات کند که آموزش علمی و تجربی در حسابداری ممکن است باعث بهبود هوش‌های هیجانی دانشجویان شود. با توجه به ویژگی‌های یاد شده، بدون شک دانشجویان حسابداری و حسابداران مانند دیگران به صورت مستمر در تصمیمات خود از هیجانان استفاده می‌کنند. با این توصیف، ضرورت دارد که در آموزش حسابداری به هیجانان و همچنین شناسایی و تشخیص پیامدهای اجتماعی، اقتصادی و اخلاقی حاصل از بکارگیری هیجانان و تأثیر آن بر تصمیم‌گیری‌ها توجه ویژه به عمل آید. هدف اصلی از آموزش حسابداری، فراهم نمودن حسابدارانی ماهر به منظور ورود به حرفه می‌باشد. نیروی انسانی کارآمد در هر کشور به عنوان مزیت رقابتی و یکی از عوامل موفقیت در اقتصاد آن کشور محسوب می‌شود. آموزش عالی به عنوان سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی به منظور ارتقای دانش و مهارت‌های مورد نیاز جامعه به رشد و توسعه اقتصادی کمک می‌کند [4].

تغییرات در نقش و دامنه کار حسابداران حرفه‌ای، از محیط تجاری جهانی در حال تغییر ناشی می‌شود. کارایی حسابداری در شرکت‌ها وابسته به کیفیت حسابداران آن است و این کیفیت مستقیماً متأثر از سطوح کارآموزگی و دانش آنهاست. امروزه حسابداران حرفه‌ای با وضعیت‌های غیرمنتظره زیادی روبه‌رو می‌شوند، در نتیجه تغییرات ایجاد شده در اهمیت و کیفیت اطلاعات حسابداری، لزوم تغییر یا بازنگری در آموزش حسابداری به خوبی احساس می‌شود [6].

یکی از مشکلات اساسی موجود در حسابداری، وجود فاصله‌ای عمیق میان آموزش (مباحث نظری) با کار تجربی و همچنین بکارگیری هوش هیجانی در حسابداری است. با توجه به تحولات اقتصادی موجود در سطح جهانی، و با توجه به اینکه حسابداران در محیط قابل تغییری کار می‌کنند، برای مقابله و موفقیت در این محیط حسابداران به مهارت‌های پیچیده‌تری (مهارت‌های حل مسئله، کار در گروه، مهارت‌های ارتباطی و رهبری) نیاز دارند تا بتوانند به صورت نقادانه تفکر و تصمیم‌گیری کنند.

۲- مبانی و پیشینه پژوهش

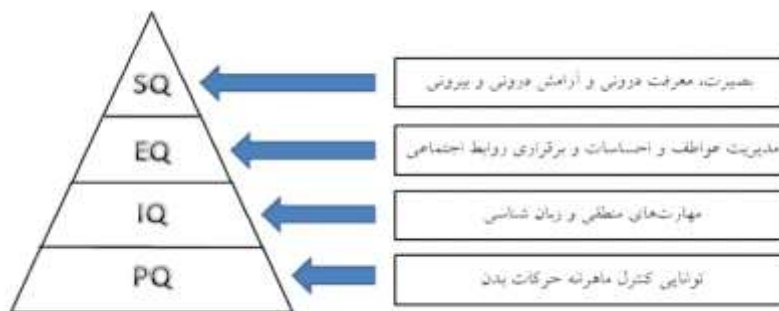
مقاله "تأثیر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری" به بررسی اثر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری می‌پردازد. در این مقاله، نحوه‌ای که آموزش علمی و تجربی حسابداری ممکن است بتواند روح و روان دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد و هوش هیجانی آن‌ها را بهبود بخشد، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

برای این منظور، پژوهشگران در این مقاله از روش تحقیق کمی استفاده کرده‌اند. در ابتدا، گروه کنترل و گروه آزمایش شامل دانشجویان حسابداری با یکدیگر مقایسه شده‌اند. سپس، گروه آزمایش به طور تصادفی به دسته کنترل (کلاس درس معمولی) و دسته آزمایش (آموزش علمی و تجربی حسابداری) تقسیم شده‌اند.

پس از اتمام آموزش، هوش هیجانی دانشجویان با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد سنجیده شده است. نتایج نشان می‌دهد که آموزش علمی و تجربی حسابداری می‌تواند بهبود قابل توجهی در هوش هیجانی دانشجویان حسابداری ایجاد کند. به عبارت دیگر، دانشجویان حاضر در گروه آزمایش پس از آموزش، سطح بالاتر و بهترین هوش هیجانی را نسبت به گروه کنترل داشتند.

۲-۱- هوش

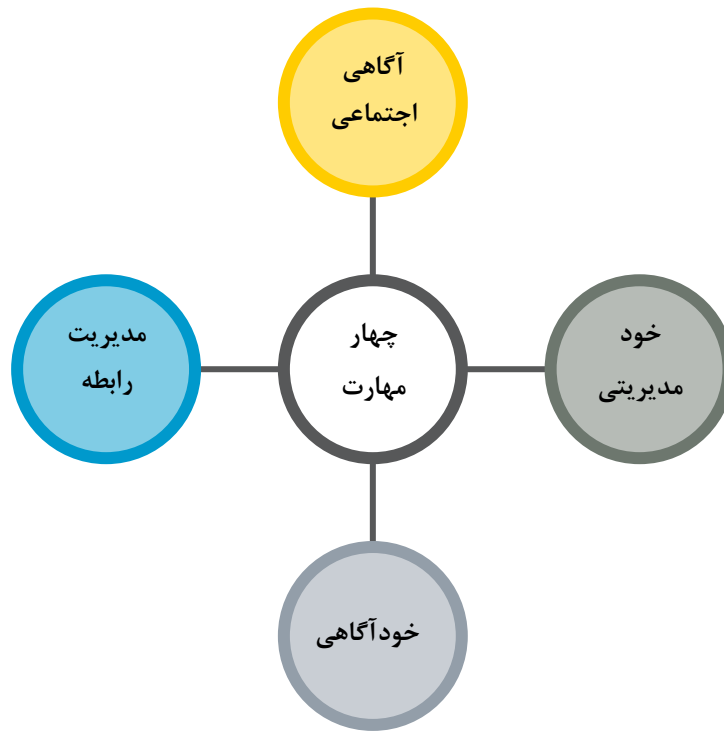
هوش یکی از توانایی‌های ذهنی است و در بر دارنده قابلیت‌های متنوعی همچون استدلال، برنامه‌ریزی، حل مسئله، تفکر انتزاعی، استفاده از زبان، و یادگیری است. نظریه‌های هوش در طول تاریخ تغییر و تحول داشته‌اند. پژوهشگران می‌گویند با نوشیدن شیر، خوردن جگر، تخم مرغ و بادام زمینی، کولین بیشتری به مغز می‌رسد و هوش و حافظه تقویت می‌شود. نیازمند منبع معتبر نحوه سنجیدن میزان هوش افراد سنجش میزان کولین مغز است. نیازمند منابع بیشتر محققان موفق به شناسایی دو خوشه زنی شده‌اند که عامل هوش و توانایی شناختی مغز است؛ از طرفی این دو خوشه در صورت جهش می‌تواند منجر به بیماری صرع شود. مطالعات محققان کالج سلطنتی لندن نشان می‌دهد که دو خوشه زنی به نام‌های M1 و M3، در هوش و توانایی‌های ذهنی از جمله حافظه، تمرکز، سرعت پردازش، استدلال و عملکرد اجرایی مؤثر هستند. این دو خوشه زنی متشکل از صدها ژن هستند و تصور می‌شود که توسط به اصطلاح یک سویچ مرکزی کنترل می‌شوند. [4].

نمودار شماره ۱: هرم هوش‌های چندگانه، [5].

۲-۱-۱- هوش هیجانی (EQ)

هوش هیجانی (یا هوش احساسی یا هوش عاطفی که با حروف اختصاری EQ نشان داده می‌شود بخش مهمی از «هوش» است، که شامل توانایی شناخت، درک و تنظیم هیجان‌ها (احساسات) و استفاده از آن‌ها در زندگی است. اصطلاح هوش هیجانی را اولین بار در سال ۱۹۹۰ روان‌شناسی بنام سالوی برای بیان کیفیت و درک احساسات افراد، همدردی با احساسات دیگران و توانایی اداره مطلوب خلق و خو به کاربرد. هوش هیجانی از چهار مهارت اصلی تشکیل می‌شود: [6].

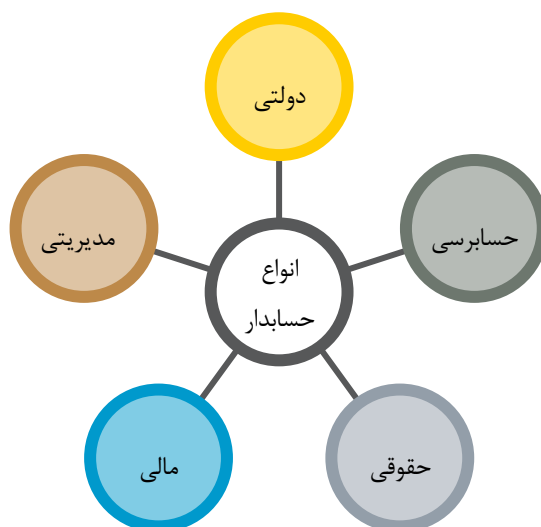

نمودار شماره ۲: چهار مهارت اصلی هوش هیجانی، [6].

۲-۲- تعریف حسابداری

یکی از وظایف کلیدی در هر کسب و کاری، حسابداری است؛ این بخش می‌تواند توسط یک نفر یا در شرکت‌های بزرگ توسط چندین نفر انجام شود. گزارش‌های تولید شده توسط جریان‌های مختلف حسابداری، در کمک به مدیران برای تصمیم‌گیری آگاهانه بسیار ارزشمند می‌باشند. صورت‌های مالی که عملیات، وضعیت مالی و جریان‌های نقدی یک شرکت بزرگ را در یک دوره خاص خلاصه می‌کند، گزارش‌های مختصر و تلفیقی بر اساس هزاران تراکنش مالی فردی می‌باشد. در صورتی که کارکردهای اساسی حسابداری می‌تواند توسط یک حسابدار انجام شود، حسابداری پیشرفته معمولاً توسط حسابداران واجد شرایط انجام می‌گیرد. [5]

حسابداری شامل تمام فرآیندهای ثبت امور مالی مرتبط به کسب و کار است. می‌توان حسابداری را سیستمی تعریف کرد که در آن جمع‌آوری و طبقه‌بندی، ثبت و خلاصه کردن اطلاعات و در نهایت تهیه گزارش‌های مالی در قالب شکل و مدل‌های خاص انجام می‌شود. ثبت اطلاعات: اولین و اصلی‌ترین عملکردی که برای حسابداری تعریف می‌شود، ثبت معاملات مختلفی است که در شرکت انجام می‌شود. [7]

نمودار شماره ۳: انواع حسابداری، [11].

به طور خلاصه، اصول، قواعد و دستورالعمل های حاکم بر اندازه گیری، طبقه بندی و گزارش نتایج، معاملات، عملیات مالی و رویدادهایی که بر یک موسسه اثر مالی دارند، اصول حسابداری نامیده می شوند. در واقع اصول حسابداری نقش دستورالعمل اجرایی مشخص و مشخصی برای ثبت و گزارشگری مالی دارد.

هوش معنوی که گاهی توانایی معنوی نیز ترجمه میشود هوشی است که بعد از هوش فکری و هیجانی قرار میگیرد. زوهار و مارشال [8] در کتابشان تحت عنوان «هوش معنوی، هوش نمایی» بیان میکنند که یک هوش سومی هم وجود دارد که آن هوش معنوی است. براساس توضیح آنان هوش معنوی به عنوان هوشی است که باعث میشود که رفتار و کردار افراد در طیف وسیع تری قرار گیرد و شیوه زندگی کاری آنان با دیگران مقایسه شود. هوش معنوی اساس و بنیان اصلی بوده و لازم است تا هوش فکری و هیجانی ما را به صورت مؤثر به کار انداخته به علاوه هوش معنوی در میان سایر هوشها، بالاترین هوش است. براساس گفته زوهار و مارشال [10] تفاوت بین هوش معنوی و هوش هیجانی در قدرت تغییر دهنده آنها است. هوش هیجانی به افراد این امکان را میدهد تا در شرایطی خاص تصمیم گرفته و در آن موقعیت از دامنه عملکردی وسیعتری برخوردار شوند.

۲-۳- پیشینه پژوهش

حنیف (۱۳۹۱) در بررسی شواهد تجربی در مورد حسابرسان و نفوذ هوش معنوی در عملکرد آن با بررسی نقش میانجی هوش هیجانی مشخص شد که هوش هیجانی به طور غیرمستقیم اثری مثبت در رابطه بین عملکرد با هوش معنوی را نشان میدهد. کیدول و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی نقش میانجی هوش هیجانی در رابطه بین مشتری گرایی و عملکرد کسب و کار پرداختند. در ادبیات این پژوهش به نقش هوش هیجانی در کارکنان تاکید گردیده است همچنین نتایج حاکی از آن بود که هوش هیجانی با تأثیر بالایی رابطه بین مشتری گرایی و عملکرد را واسطه گری میکند.

لی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی نقش میانجی هوش هیجانی کارکنان در رابطه بین سبکهای رهبری، گرایش مشتری و عملکرد سازمان پرداختند. نتایج حاکی از آن بود هوش هیجانی کارکنان رابطه بین سبکهای رهبری و مشتری مداری و عملکرد را واسطه گری مینماید. آنها همچنین پیشنهاد دادند که احساسات نقش مهمی را در رابطه بین نگرش مشتریان از عملکرد سازمان و متغیرهای خروجی ایفاء میکند.

سبستینالی و تمیمی (۱۳۹۲) در موضوعاتی با عنوان مدیریت ارشد، مسئولیت اجتماعی، برنامه ریزی استراتژیک، بازخورد و رضایت مشتری، کیفیت و عملکرد اطلاعات، مدل سازی، مدیریت منابع انسانی، آموزش، مشارکت کارکنان، توانمندسازی

کارکنان، استخراج هوش کارکنان در پژوهش استخراج هوش تجاری. رضایت، کار تیمی، ارزیابی کارکنان، شناسایی پاداش، پشتیبانی مدیریت فرآیند، کنترل فرآیند، طراحی محصول یا خدمات، مدیریت تامین کننده، بهبود مستمر، تضمین کیفیت، عدم انطباق، فرهنگ کیفیت، ارتباطات، سیستم های کیفیت، تولید به موقع و مولفه های هوش تجاری انعطاف پذیری.

۳- یافته‌های تحقیق

یافته‌های پژوهش مقاله "تأثیر آموزش علمی و تجربی حسابداری بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری" شامل موارد زیر است:

۱. تأثیر آموزش علمی حسابداری: نتایج پژوهش نشان داد که آموزش علمی حسابداری می‌تواند بهبود قابل توجهی در هوش هیجانی دانشجویان حسابداری ارائه دهد. این نتایج نشان می‌دهند که دستاوردهای آموزش علمی، از جمله درک بهتر اصول و مفاهیم حسابداری، تحلیل و بررسی صحبت‌ها و نظرات در جلسات کلاس درس و استفاده از راهبردهای گفتگو مناسب، مؤثر در بهبود هوش هیجانی دانشجویان حسابداری است.

۲. تأثیر آموزش تجربی حسابداری: نتایج پژوهش نشان می‌دهند که آموزش تجربی حسابداری نیز می‌تواند بهبود قابل توجهی در هوش هیجانی دانشجویان حسابداری ارائه دهد. آموزش تجربی شامل فعالیت‌های عملی و کاربردی مانند حل مسائل عملی، برگزاری کارگاه‌ها و گروه‌های تحقیقاتی است. این نتایج نشان می‌دهند که آموزش تجربی حسابداری مؤثر در بهبود هوش هیجانی دانشجویان حسابداری است.

۳. اثربخشی آموزش علمی و تجربی: نتایج پژوهش نشان می‌دهند که آموزش علمی و تجربی حسابداری با هم، بهبود قابل توجهی در هوش هیجانی دانشجویان حسابداری ارائه می‌دهند. این نتایج نشان می‌دهند که استفاده از راهبردهای آموزش علمی و تجربی، شامل استفاده از مطالعه موردی، حل مسائل عملی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی می‌باشد.

هوش هیجانی و مدیران شرکت های حسابداری: داشتن هوش هیجانی در حسابداران همیشه یک مهارت مهم برای مدیران قوی شرکت های حسابداری بوده است. درک انگیزه های دیگران و توانایی ارزیابی موقعیت از ویژگی های اساسی یک مدیر خوب است، با این حال، در محیط امروزی، مدیران مالی اکنون نیز ملزم به مدیریت این روابط از راه دور و همچنین حضوری هستند. برای مثال، مدیریت موفقیت آمیز یک جلسه به صورت آنلاین، مستلزم یک مجموعه مهارت جدید و توسعه یافته است. اگر به دنبال پیشرفت به سمت نقشی با عناصر رهبری هستید، بسیار مهم است که مهارت های EI خود را به بهترین شکل ممکن توسعه دهید. [12]

هوش هیجانی و مهارت در حسابداری: زمانی که هوش هیجانی در حسابداری به عنوان یک مهارت ساده تلقی می‌شد، اکنون یک مهارت ضروری در حسابداری است. مطمئناً، هنگام درخواست برای نقش های مدیریتی در امور مالی و حسابداری، نامزدها باید در صورت لزوم زمانی را صرف توسعه مهارت های هوش هیجانی خود کنند. فعالیت های حسابداری و کسب و کارها به دنبال جذب آن دسته از کاندیداهایی هستند که از نظر عاطفی باهوش هستند و می‌توانند روابط قوی با مشتریان و همکاران ایجاد و پرورش دهند و یا به عبارتی دارای هوش هیجانی در حسابداری هستند. علاوه بر این، آن‌ها به دنبال متخصصان مالی و حسابداری هستند که بتوانند از چشم انداز در حال تغییر فناوری استفاده کرده و به طور کامل از آن استقبال کنند. [12]

تأثیرات هوش هیجانی در حسابداری: احساسات در افرادی که هوش هیجانی در حسابداری دارند یک عامل اصلی و مهم می‌باشد که ممکن است با فشار و دیگر متغیرهای موقعیتی و محیطی بر قضاوت و تصمیم گیری حسابرسان تأثیرگذار باشد. نتایج در ارزیابی اثر هوش هیجانی بر قضاوت حسابرس نشان می‌دهد که نفوذ هوش هیجانی بر قضاوت حسابرس می‌تواند تمایل حسابرسان به رفتار ناکارآمد به منظور بهبود کیفیت حسابرسی را کاهش دهد. رابطه مثبت بین هوش هیجانی و شک و تردید نشان می‌دهد که حسابرسان با هوش هیجانی بالا بیشتر تردید کرده و ارزیابی خطر بالاتری نسبت به حسابرسان با

هوش هیجانی کم دارند. [11]

۴- بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به مقاله، آموزش علمی و تجربی حسابداری می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر هوش هیجانی دانشجویان حسابداری داشته باشد. نتایج پژوهش نشان می‌دهند که افزایش سطح آموزش علمی و تجربی در حسابداری، منجر به افزایش هوش هیجانی دانشجویان می‌شود. با ارائه آموزش علمی و تجربی در حسابداری، دانشجویان قادر خواهند بود تا مهارت‌های لازم برای مقابله با استرس و فعال بودن در شغل حسابداری را به دست آورند. این آموزش‌ها معمولاً شامل چالش‌های عملکرد، کلاس‌های عملی و فعال، فضای کار گروهی است که به دانشجویان کمک می‌کند تا مهارت‌های همکاری، رفع اختلافات و حل مسائل را تقویت کنند. هوش هیجانی از جمله ویژگی‌هایی است که می‌تواند در زمینه طراحی و تفکرات نو و جدید و سازش و انطباق با شرایط تازه به مدیران به خصوص در زمینه تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی و از پیش تعیین نشده کمک شایانی نماید. امروزه با حرکت از یک عصر صنعتی به یک عصر اطلاعاتی قطعاً دانش، کلیدی برای مزیت رقابتی سازمان‌ها و حتی کشورها محسوب می‌شود و برخورداری از سرمایه‌های فکری و مدیریت سرمایه‌هاست که در عرصه محیط پرتلاطم و چالشی، رمز موفقیت محسوب می‌شود. سرمایه فکری، مرتبط با دانش کسب شده و توانایی ایجاد شده در کارکنان است. بدین ترتیب، شرکت‌های دانش محور ارزش بازار بیشتری دارند. امروزه جنبه نامشهود اقتصاد، بر پایه سرمایه فکری بنیان نهاده شده و ماده نخستین و اصلی آن، دانش و اطلاعات است و سرمایه نامشهود به‌عنوان یکی از جنبه‌های اساسی مزیت رقابتی و استراتژی سازمان شناخته شده است. به طور کلی، نتایج این مقاله نشان می‌دهد که آموزش علمی و تجربی حسابداری می‌تواند بهبود قابل توجهی در هوش هیجانی دانشجویان حسابداری داشته باشد. این بهبود همچنین می‌تواند بهبود عملکرد و رضایت شغلی آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

منابع

۱. دفت، ریچاردال. ۱۳۹۰. تئوری و طراحی سازمان. مترجمان سید محمد اعرابی و علی پارساییان. دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
۲. مک لوید، ریموند. ۱۳۹۸. سیستم‌های اطلاعات مدیریت، مترجم مهدی جمشیدیان و اکبر مهدی پور عطا آبادی، اصفهان؛ دانشگاه اصفهان.
۳. همت فر، م. ۱۳۹۶. سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، ویراسته هیئت تحریریه انتشارات فرهنگ، زبان، تهران، چاپخانه آفتاب، چاپ اول، ۱۰۴.
4. Moreno, K, (2022), "The Impact of Affective Information on the Professional Judgments of More Experienced and Less Experienced", *Journal of Behavioral Decision Making*, 15(4), PP.361-377.
5. Bhattacharjee, S., & Moreno, K.K, (2018), "The Role of Auditors' Emotions and Moods on Audit Judgment: a Research Summary with Suggested Practice Implications", *Current Issues in Auditing: December*, 7(2), PP.1-8.
6. Dulewicz, P., & Higgs, M, (2018), "Emotional Intelligence; A Review and Evaluation Study", *Henely Management College, Henely-on- Thames*. 17) Goleman, D, (1996), "Emotional Intelligence: Why it Can Matter More than IQ", London, Blommsbury Publishing.
7. Goleman, D, (2019), "Working with Emotional Intelligence", New York: Bantom BBooks.
8. Hanafi, R, (2016), "Spiritual Intelligence", *Emotional Intelligence and Auditor's Performance. Jurnal Akuntansi dan Auditing Indonesia*, 14(1), PP.29-40.
9. Langhorn, S, (2014), "How Emotional Intelligence can Improve Management Performance", *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 16(4), PP.220-230.
10. Lee, Y-K., Y.S. Kim., M.H. Son., & D. Jin-Lee, (2021), "Do Emotions Play a Mediating Role in The Relationship between Owner Leadership Styles and Manager Customer Orientation, and

Performance in Service Environment?", International Journal Of Hospitality Management, No.30, PP.942- 952.

11. Mayer, J.D, (2016), "Spiritual Intelligence or Spiritual Consciousness", nternational Journal for the Psychology and Religion, No.10, PP.47-56.

12. Mayer, J.D., P. Salovey, & D. Caruso, (2017), "Mayer-Salovey-Caruso Emotional Intelligence Test (Msceit) User's Manual", Toronto, Ontario, Canada: Multi-Health Systems.

Analysis of the effect of scientific and experimental accounting education on the emotional intelligence of accounting students

Fahimeh Azizi

Masters in Accounting, Imam Reza International University, Mashhad, Iran.

Abstract

This article examines the effect of scientific and experimental accounting education on the emotional intelligence of accounting students. Emotional intelligence is known as an important skill in life and work, and its effect on people's performance in the workplace and education is significant. For this purpose, a sample of accounting students in several universities were selected and randomly divided into two experimental and control groups. The experimental group receives scientific and experimental accounting education in the form of practical and theoretical classes at a level lower than the level of the student's education, while the control group only receives fair education at the level of their education. Then, the emotional intelligence of students in the two groups Before and after the training, it is measured using standard questionnaires. Emotions play an important role in the management of the organization, emotional intelligence is a skill that improves people's performance in the fields of leadership, teamwork, communication with customers and decision making. became The purpose of this research is to investigate the relationship between the teaching of accounting courses in public and private universities, as well as work experience on the emotional intelligence of accounting students. There is a significant difference between the emotional intelligence of students who are busy with their studies compared to those who are not busy with work, meaning that the emotional intelligence of students who were busy with their studies compared to knowledge The number of students who were only busy studying has increased. Results They show that scientific and experimental accounting education has a positive and significant effect on the emotional intelligence of accounting students. More precisely, after the training, the emotional intelligence of the experimental group students is significantly higher than the control group. According to the obtained results, in the opinion of the authors, the scientific and experimental training of reverse accounting has increased emotional intelligence in accounting students and should be considered in accounting education programs.

Keywords: emotional intelligence, accounting field, work experience, gender, educational field, accounting students

---